लोकसेवा आयोग (PSC), शिक्षक सेवा आयोग (TSC) तथा बैंकिङ तयारी विशेष • Bilingual Exam Guide

१०० विगतका IQ प्रश्नोत्तर, समाधान तथा सर्टकट विधिहरू (100 Past-Exam IQ Questions & Shortcuts)

नेपाली र अङ्ग्रेजी दुवै भाषामा प्रस्तुत सामान्य बौद्धिक परीक्षण (General Mental Ability) अभ्यास पुस्तिका

संकलन तथा प्रकाशन: **www.tulasinepali.com.np** • कुल प्रश्न संख्या: १०० (९ खण्ड)

खण्ड १: संख्या तथा अक्षर श्रेणीक्रम (Section 1: Number & Letter Series | Q. 1–15)

#	प्रश्न (नेपाली / English)	उत्तर (Ans)	सर्टकट विधि तथा समाधान (Shortcut & Solution)
1	**श्रेणी पूरा गर्नुहोस्: 2, 6, 12, 20, 30, ?** Find the missing number: 2, 6, 12, 20, 30, ?	42	सूत्र $n^2 + n$ प्रयोग गर्नुहोस् ($6^2 + 6 = 42$) वा क्रमशः +4, +6, +8, +10, +12 जोड्नुहोस्। Use $n^2 + n$ ($6^2 + 6 = 42$) or add consecutive even steps (+4, +6, +8, +10, +12).
2	**अर्को संख्या पत्ता लगाउनुहोस्: 3, 7, 15, 31, 63, ?** Find the next term: 3, 7, 15, 31, 63, ?	127	(अघिल्लो संख्या × 2) + 1 → (63 × 2) + 1 = 127। (Previous × 2) + 1 → (63 × 2) + 1 = 127.
3	**छुटेको संख्या पत्ता लगाउनुहोस्: 1, 4, 27, 16, 125, 36, ?** Find the missing number: 1, 4, 27, 16, 125, 36, ?	343	एकान्तर घन (cube) र वर्ग (square): 1^3, 2^2, 3^3, 4^2, 5^3, 6^2, 7^3 = 343। Alternate cubes and squares: 1^3, 2^2, 3^3, 4^2, 5^3, 6^2, 7^3 = 343.
4	**श्रेणी पूरा गर्नुहोस्: 5, 11, 23, 47, 95, ?** Complete the series: 5, 11, 23, 47, 95, ?	191	(अघिल्लो पद × 2) + 1 → 95 × 2 + 1 = 191। (Previous × 2) + 1 → 95 × 2 + 1 = 191.
5	**समूहमा नमिल्ने संख्या कुन हो? 121, 144, 169, 196, 225, 250** Find the odd one out: 121, 144, 169, 196, 225, 250	250	अरू सबै पूर्ण वर्ग संख्या (11^2 देखि 15^2) हुन्; 250 वर्ग संख्या होइन। All others are perfect squares (11^2 to 15^2); 250 is not a square.
6	**छुटेको संख्या पत्ता लगाउनुहोस्: 0, 7, 26, 63, 124, ?** Find the missing number: 0, 7, 26, 63, 124, ?	215	सूत्र $n^3 - 1$ → $6^3 - 1 = 216 - 1 = 215$। Formula $n^3 - 1$ → $6^3 - 1 = 216 - 1 = 215$.
7	**श्रेणी पूरा गर्नुहोस्: 4, 9, 25, 49, 121, ?** Complete the series: 4, 9, 25, 49, 121, ?	169	रूढ संख्या (Prime numbers) का वर्ग: 2^2, 3^2, 5^2, 7^2, 11^2, 13^2 = 169। Squares of prime numbers: 2^2, 3^2, 5^2, 7^2, 11^2, 13^2 = 169.

#	प्रश्न (नेपाली / English)	उत्तर (Ans)	सर्टकट विधि तथा समाधान (Shortcut & Solution)
8	**छुटेको संख्या लेख्नुहोस्: 10, 18, 28, 40, 54, ?** Find the missing term: 10, 18, 28, 40, 54, ?	70	अन्तर २ ले बढ्दै गएको छ: +8, +10, +12, +14, +16 → 54 + 16 = 70। Differences increase by 2: +8, +10, +12, +14, +16 → 54 + 16 = 70.
9	**अक्षर श्रेणी पूरा गर्नुहोस्: B, E, I, N, ?** Complete the letter series: B, E, I, N, ?	T	EJOTY नियम (E=5, J=10, O=15, T=20, Y=25): 2 (+3)→ 5 (+4)→ 9 (+5)→ 14 (+6)→ 20 (T)। EJOTY position rule: 2 (+3)→ 5 (+4)→ 9 (+5)→ 14 (+6)→ 20 (T).
10	**श्रेणी पूरा गर्नुहोस्: AZ, BY, CX, DW, ?** Complete the series: AZ, BY, CX, DW, ?	EV	विपरीत अक्षर जोडी (स्थानको योगफल = 27): E(5) + V(22) = 27। Opposite alphabet pairs (sum of positions = 27): E(5) + V(22) = 27.
11	**छुटेको अक्षर पत्ता लगाउनुहोस्: Z, X, U, Q, L, ?** Find the missing term: Z, X, U, Q, L, ?	F	पछाडि घट्ने क्रम: −2, −3, −4, −5, −6 → 12 − 6 = 6 (F)। Reverse steps: −2, −3, −4, −5, −6 → 12 − 6 = 6 (F).
12	**श्रेणी पूरा गर्नुहोस्: CD, HI, MN, RS, ?** Complete: CD, HI, MN, RS, ?	WX	प्रत्येक जोडीको पहिलो अक्षर +5 ले बढ्छ (3, 8, 13, 18, 23 = W) → WX। First letter of each pair jumps +5 (3, 8, 13, 18, 23 = W) → WX.
13	**छुटेको संख्या पत्ता लगाउनुहोस्: 2, 3, 5, 8, 13, 21, ?** Find the missing number: 2, 3, 5, 8, 13, 21, ?	34	फिबोनाची (Fibonacci) क्रम — अघिल्ला दुई संख्याको योगफल: 13 + 21 = 34। Fibonacci pattern (sum of previous two terms): 13 + 21 = 34.
14	**गलत संख्या पत्ता लगाउनुहोस्: 7, 14, 28, 55, 112, 224** Find the wrong number: 7, 14, 28, 55, 112, 224	55	प्रत्येक संख्या दोब्बर (×2) हुँदै गएको छ; 28 × 2 = 56 हुनुपर्छ, 55 होइन। Each term doubles (×2); 28 × 2 must be 56, not 55.
15	**श्रेणी पूरा गर्नुहोस्: 1A, 4D, 9I, 16P, ?** Complete: 1A, 4D, 9I, 16P, ?	25Y	संख्या = n^2 र अक्षर = n^2 औँ स्थानको अक्षर (5^2 = 25 = Y)। Number = n^2, Letter = n^2-th alphabet position (5^2 = 25 = Y).

www.tulasinepali.com.np

खण्ड २: कोडिङ–डिकोडिङ तथा समरूपता (Section 2: Coding-Decoding & Analogy | Q. 16–28)

#	प्रश्न (नेपाली / English)	उत्तर (Ans)	सर्टकट विधि तथा समाधान (Shortcut & Solution)
16	**यदि NEPAL = 49 हुन्छ भने INDIA = ?** If NEPAL = 49, what is INDIA?	**38 (वा 37)**	अक्षर स्थान योग: N(14)+E(5)+P(16)+A(1)+L(12) = 48 + 1 = 49। सोहीअनुसार INDIA: 9+14+4+9+1 = 37 + 1 = 38। Positional sum + 1: 14+5+16+1+12 = 48+1 = 49. For INDIA: 9+14+4+9+1 = 37+1 = 38.
17	**यदि CAT = 24 र DOG = 26 भए TIGER = ?** If CAT = 24 and DOG = 26, then TIGER = ?	**59**	प्रत्यक्ष अक्षर मान योगफल: 20 + 9 + 7 + 5 + 18 = 59। Direct alphabet positional sum: 20 + 9 + 7 + 5 + 18 = 59.
18	**कुनै कोडमा SCHOOL लाई TDIPPM लेखिन्छ भने TEACHER लाई के लेखिन्छ?** In a code, SCHOOL is written as TDIPPM. How is TEACHER written?	**UFBDIFS**	प्रत्येक अक्षरलाई +1 अगाडि सार्नुहोस्। Shift every letter +1 step forward.
19	**यदि WATER लाई FOOD, FOOD लाई TREE, TREE लाई SKY र SKY लाई EARTH भनिन्छ भने चरा कहाँ उड्छन्?** If WATER is called FOOD, FOOD is TREE, TREE is SKY, and SKY is EARTH, where do birds fly?	**EARTH**	पहिले वास्तविक उत्तर (SKY) पत्ता लगाउनुहोस् र "भनिन्छ" शृङ्खलामा एक कदम अगाडि हेर्नुहोस् (SKY = EARTH)। Find the real answer first (SKY), then look one step forward in the "is called" chain (EARTH).
20	**123 भनेको "hot filtered coffee", 356 भनेको "very hot day" र 589 भनेको "day and night" भए "very" को कोड के हो?** If 123 = "hot filtered coffee", 356 = "very hot day", 589 = "day and night", which digit means "very"?	**6**	पहिलो र दोस्रोमा साझा "hot" = 3; दोस्रो र तेस्रोमा साझा "day" = 5। अब 356 मा बाँकी 6 = "very"। 1st & 2nd share "hot" = 3; 2nd & 3rd share "day" = 5. Remaining digit in 356 is 6 = "very".
21	**डाक्टर : अस्पताल :: शिक्षक : ?** Doctor : Hospital :: Teacher : ?	**विद्यालय (School)**	पेशा र मुख्य कार्यस्थलबीचको सम्बन्ध। Worker to primary workplace relationship.
22	**8 : 64 :: 12 : ?** 8 : 64 :: 12 : ?	**144**	$n : n^2 \rightarrow 12^2 = 144$। $n : n^2 \rightarrow 12^2 = 144$.
23	**6 : 216 :: 5 : ?** 6 : 216 :: 5 : ?	**125**	$n : n^3 \rightarrow 5^3 = 125$। $n : n^3 \rightarrow 5^3 = 125$.

www.tulasinepali.com.np

#	प्रश्न (नेपाली / English)	उत्तर (Ans)	सर्टकट विधि तथा समाधान (Shortcut & Solution)
24	**थर्मोमिटर : तापक्रम :: ब्यारोमिटर : ?** Thermometer : Temperature :: Barometer : ?	**वायुमण्डलीय चाप (Pressure)**	मापन यन्त्र र मापन गरिने भौतिक परिमाणको सम्बन्ध। Measuring instrument to physical quantity relationship.
25	**यदि MANGO लाई NZOHP लेखिन्छ भने APPLE लाई के लेखिन्छ?** If MANGO is coded as NZOHP, what is APPLE?	**BQQMF**	प्रत्येक अक्षरमा +1 जोड्नुहोस्। +1 shift for every character.
26	**यदि RED = 27 हुन्छ भने BLUE = ?** If RED = 27, then BLUE = ?	**40**	R(18)+E(5)+D(4) = 27। त्यसैले B(2)+L(12)+U(21)+E(5) = 40। R(18)+E(5)+D(4) = 27. Thus B(2)+L(12)+U(21)+E(5) = 40.
27	**काठमाडौँ : बागमती :: पोखरा : ?** Kathmandu : Bagmati :: Pokhara : ?	**गण्डकी (Gandaki)**	सहर र सम्बन्धित प्रदेशको सम्बन्ध। City to Province mapping in Nepal.
28	**यदि PEN लाई QFO लेखिन्छ भने BOOK लाई कसरी लेखिन्छ?** If PEN is coded as QFO, how is BOOK coded?	**CPPL**	प्रत्येक अक्षर +1 अगाडि सार्नुहोस्। +1 shift on every letter.

खण्ड ३: दिशा तथा दूरी ज्ञान (Section 3: Direction & Distance | Q. 29–38)

#	प्रश्न (नेपाली / English)	उत्तर (Ans)	सर्टकट विधि तथा समाधान (Shortcut & Solution)
29	**राम १० मिटर उत्तर हिँडेर दायाँ मोडिन्छ र १० मिटर हिँड्छ, फेरि दायाँ मोडिई १० मिटर हिँड्छ भने ऊ सुरु बिन्दुबाट कति टाढा र कुन दिशामा छ?** Ram walks 10 m North, turns right and walks 10 m, then turns right and walks 10 m. How far and in which direction is he from the start?	**१० मिटर पूर्व (10 m East)**	विपरीत दिशा काट्नुहोस्: १० मिटर उत्तर र १० मिटर दक्षिण काटिन्छ; केवल १० मिटर पूर्व बाँकी रहन्छ। Cancel opposite directions: North 10 cancels South 10; only 10 m East remains.
30	**दक्षिण फर्केको मानिस १३५° घडीको विपरीत दिशामा र पछि १८०° घडीको दिशामा घुम्छ भने ऊ अहिले कुन दिशातिर फर्केको छ?** A man faces South. He turns 135° anti-clockwise and then 180° clockwise. Which direction is he facing now?	**दक्षिण–पश्चिम (South-West)**	खुद घुमाइ = 180° CW − 135° ACW = दक्षिणबाट 45° CW = दक्षिण–पश्चिम। Net rotation = 180° CW − 135° ACW = 45° CW from South = South-West.
31	**सीता ३ कि.मि. पूर्व हिँडेर दक्षिण मोडिन्छिन् र ४ कि.मि. हिँड्छिन् भने सुरु बिन्दुबाट न्यूनतम दूरी कति होला?** Sita walks 3 km East, then turns South and walks 4 km. What is the shortest distance from her starting point?	**५ कि.मि. (5 km)**	पाइथागोरस त्रिक (3, 4, 5) → $\sqrt{(3^2 + 4^2)} = 5$ km। Pythagorean triplet (3, 4, 5) → $\sqrt{(3^2 + 4^2)} = 5$ km.

www.tulasinepali.com.np

#	प्रश्न (नेपाली / English)	उत्तर (Ans)	सर्टकट विधि तथा समाधान (Shortcut & Solution)
32	**बिहान सूर्योदयपछि हरि र गीता आमनेसामने भएर कुरा गरिरहेका थिए। गीताको छायाँ ठिक हरिको बायाँतर्फ परेको भए हरि कुन दिशातिर फर्केको थियो?** One morning after sunrise, Hari and Gita were talking face-to-face. If Gita's shadow fell exactly to Hari's left, which direction was Hari facing?	**उत्तर (North)**	बिहान सूर्य पूर्वमा हुन्छ → सबै छायाँ पश्चिमतिर पर्छ। पश्चिम हरिको बायाँ परे ऊ उत्तर फर्केको छ। Morning sun is East → shadows fall West. If West is to Hari's left, Hari faces North.
33	**यदि दक्षिण-पूर्वलाई उत्तर र उत्तर-पूर्वलाई पश्चिम भनियो भने पश्चिमलाई के भनिन्छ?** If South-East becomes North and North-East becomes West, what will West become?	**दक्षिण-पूर्व (South-East)**	प्रत्येक दिशा १३५° घडीको विपरीत घुमेको छ; पश्चिमलाई १३५° विपरीत घुमाउँदा दक्षिण-पूर्व हुन्छ। Every direction rotates 135° anti-clockwise; rotating West 135° ACW gives South-East.
34	**एक केटा ५ कि.मि. पश्चिम साइकल चलाएर दायाँ मोडिन्छ र १२ कि.मि. जान्छ भने ऊ सुरु बिन्दुबाट कति टाढा छ?** A boy cycles 5 km West, turns right and cycles 12 km. How far is he from the starting point?	**१३ कि.मि. (13 km)**	पाइथागोरस त्रिक (5, 12, 13)। Pythagorean triplet (5, 12, 13).
35	**लक्ष्मी १५ मिटर उत्तर गएर बायाँ मोडिई १० मिटर हिँड्छिन् र फेरि बायाँ मोडिई १५ मिटर हिँड्छिन् भने सुरु बिन्दुबाट कति टाढा छिन्?** Laxmi goes 15 m North, turns left and walks 10 m, turns left again and walks 15 m. How far is she from the start?	**१० मिटर (10 m)**	१५ मिटर उत्तर र १५ मिटर दक्षिण काटिन्छ; १० मिटर पश्चिम दूरी बाँकी रहन्छ। North 15 and South 15 cancel out; remaining distance is 10 m West.
36	**घडीमा ३:०० बजेको छ। यदि मिनेट सुईले उत्तर-पूर्व दिशा देखाउँछ भने घण्टा सुईले कुन दिशा देखाउँछ?** A clock shows 3:00. If the minute hand points North-East, in which direction does the hour hand point?	**दक्षिण-पूर्व (South-East)**	३:०० बजे घण्टा सुई मिनेट सुईभन्दा ९०° घडीको दिशामा हुन्छ; उत्तर-पूर्वबाट ९०° CW = दक्षिण-पूर्व। At 3:00, hour hand is 90° clockwise from minute hand. 90° CW from North-East = South-East.
37	**रमेश २० मिटर पूर्व हिँडेर दायाँ मोडिई १० मिटर हिँड्यो, फेरि दायाँ मोडिई २० मिटर हिँड्यो र बायाँ मोडिई ५ मिटर हिँड्यो भने सुरु बिन्दुबाट कति टाढा छ?** Ramesh walked 20 m East, turned right and walked 10 m, turned right and walked 20 m, then turned left and walked 5 m. How far is he from the start?	**१५ मिटर (15 m)**	२० मिटर पूर्व र २० मिटर पश्चिम काटिन्छ; दक्षिणतर्फको दूरी 10 + 5 = 15 m जोडिन्छ। East 20 cancels West 20. South movements add up: 10 + 5 = 15 m South.
38	**यदि A, B को दक्षिणमा छ र C, B को पूर्वमा छ भने C को सापेक्षमा A कुन दिशामा पर्छ?** If A is to the South of B and C is to the East of B, in which direction is A with respect to C?	**दक्षिण-पश्चिम (South-West)**	C (पूर्व) बाट हेर्दा B पश्चिममा र A त्यसको दक्षिणमा पर्छ → दक्षिण-पश्चिम। From C (East), B is West and A is South of B → South-West.

www.tulasinepali.com.np

खण्ड ४: नाता सम्बन्ध (Section 4: Blood Relations | Q. 39–46)

#	प्रश्न (नेपाली / English)	उत्तर (Ans)	सर्टकट विधि तथा समाधान (Shortcut & Solution)
39	**तस्बिरतर्फ देखाउँदै एक पुरुषले भने, "मेरो दाजुभाइ वा दिदीबहिनी कोही छैनन्, तर ती व्यक्तिका बुबा मेरा बुबाका छोरा हुन्।" त्यो तस्बिर कसको हो?** Pointing to a photograph, a man said, "I have no brother or sister, but that man's father is my father's son." Whose photograph was it?	**आफ्नै छोराको (His son's)**	दाजुभाइ नभएकाले "मेरा बुबाका छोरा" = वक्ता आफैँ; तसर्थ वक्ता ती व्यक्तिका बुबा हुन्। "My father's son" (with no siblings) = the speaker himself. So the photo is of his son.
40	**A, B की बहिनी हुन्। C, B की आमा हुन्। D, C का बुबा हुन् भने A, D की को हुन्?** A is B's sister. C is B's mother. D is C's father. How is A related to D?	**नातिनी (Granddaughter)**	D, C का बुबा हुन् र A, C की छोरी हुन् → D की नातिनी। D is C's father, and A is C's daughter → D's granddaughter.
41	**एक केटाको परिचय दिँदै केटीले भनिन्, "ऊ मेरो मामाको बुबाकी छोरीको छोरा हो।" ऊ केटीको को पर्छ?** Introducing a boy, a girl said, "He is the son of the daughter of the father of my uncle." How is the boy related to the girl?	**दाजु/भाइ (Brother / Cousin)**	मामाको बुबा = हजुरबुबा; हजुरबुबाकी छोरी = आमा/सानीमा; उनको छोरा = दाजु/भाइ। Father of uncle = Grandfather; Grandfather's daughter = Mother/Aunt; her son = Brother/Cousin.
42	**P, Q को भाइ हो। R, P की आमा हुन्। S, R का बुबा हुन् भने Q, S को को पर्छ?** P is the brother of Q. R is the mother of P. S is the father of R. How is Q related to S?	**नाति वा नातिनी (Grandchild)**	Q को लिङ्ग नखुलेकाले S को नाति वा नातिनी (Grandchild) हुन्छ। Q's gender is unspecified, so Q is S's grandchild.
43	**A + B भन्नाले A, B की आमा; A − B भन्नाले A, B को भाइ; A × B भन्नाले A, B को बुबा भए P × Q + R को अर्थ के हो?** If A + B means A is mother of B; A − B means brother; A × B means father, what does P × Q + R mean?	**P, R का मावली हजुरबुबा हुन्**	P, Q का बुबा हुन् र Q, R की आमा हुन् → P, R का मावली हजुरबुबा (Maternal grandfather)। P is father of Q, and Q is mother of R → P is maternal grandfather of R.
44	**बिना किरणकी श्रीमती हुन्। मोहन किरणका भाइ हुन्। सीता मोहनकी आमा हुन् भने बिना सीताकी को हुन्?** Bina is the wife of Kiran. Mohan is the brother of Kiran. Sita is the mother of Mohan. How is Bina related to Sita?	**बुहारी (Daughter-in-law)**	सीता किरणकी आमा हुन् र बिना किरणकी श्रीमती हुन् → बुहारी। Sita is Kiran's mother; Bina is Kiran's wife → Daughter-in-law.
45	**एक पुरुषले महिलालाई भने, "तिम्री आमाका श्रीमान्‌की बहिनी मेरी फुपू हुन्।" महिला पुरुषकी को हुन्?** A man said to a woman, "Your mother's husband's sister is my aunt." How is the woman related to the man?	**दिदी/बहिनी (Sister)**	आमाका श्रीमान् = बुबा; बुबाकी बहिनी = फुपू। दुवैकी फुपू एउटै भएकाले दिदी/बहिनी। Mother's husband = Father; Father's sister = Aunt. Both share the same aunt → Sister.

www.tulasinepali.com.np

#	प्रश्न (नेपाली / English)	उत्तर (Ans)	सर्टकट विधि तथा समाधान (Shortcut & Solution)
46	**X र Y दाजुभाइ हुन्। R, Y का बुबा हुन्। S, T का भाइ र X का मामा हुन् भने T, R की को हुन्?** X and Y are brothers. R is the father of Y. S is the brother of T and maternal uncle of X. What is T to R?	**श्रीमती (Wife)**	S, X का मामा भएकाले T, X की आमा हुन् र R बुबा हुन् → T, R की श्रीमती। T is X's mother (since S is maternal uncle) and R is father → T is R's wife.

खण्ड ५: क्रम, स्थान र बसाइ व्यवस्था (Section 5: Ranking, Order & Seating | Q. 47–55)

#	प्रश्न (नेपाली / English)	उत्तर (Ans)	सर्टकट विधि तथा समाधान (Shortcut & Solution)
47	**४० जना विद्यार्थीको लाइनमा राम बायाँबाट १२औँ स्थानमा छ भने दायाँबाट ऊ कतिऔँ स्थानमा छ?** In a row of 40 students, Ram is 12th from the left. What is his rank from the right?	**२९औँ (29th)**	दायाँ स्थान = (जम्मा + 1) − बायाँ स्थान = 41 − 12 = 29। Right Rank = (Total + 1) − Left Rank = 41 − 12 = 29.
48	**सीता कक्षामा माथिबाट १५औँ र तलबाट २६औँ स्थानमा छिन् भने कक्षामा जम्मा कति विद्यार्थी छन्?** Sita ranks 15th from the top and 26th from the bottom in a class. How many students are in the class?	**40**	जम्मा = माथि + तल − 1 = 15 + 26 − 1 = 40। Total = Top + Bottom − 1 = 15 + 26 − 1 = 40.
49	**लाइनमा A अगाडिबाट १०औँ र B पछाडिबाट १५औँ स्थानमा छन्। स्थान साट्दा A अगाडिबाट १८औँ हुन्छ भने जम्मा कति जना छन्?** In a queue, A is 10th from front and B is 15th from back. When they interchange, A becomes 18th from front. Total people?	**32**	जम्मा = A को नयाँ स्थान + B को पुरानो स्थान − 1 = 18 + 15 − 1 = 32। Total = New position of A + Old position of B − 1 = 18 + 15 − 1 = 32.
50	**पाँच साथी A, B, C, D, E बेन्चमा बसेका छन्। E बायाँ छेउमा छ; A, B को दायाँ छ; C दायाँबाट दोस्रो छ; D, E सँग छैन। बीचमा को छ?** Five friends A, B, C, D, E sit on a bench. E is on left end; A is right of B; C is 2nd from right; D is not next to E. Who is in the middle?	**A**	बायाँबाट दायाँ क्रम: E - B - A - C - D। बीचमा A छ। Left-to-right order: E - B - A - C - D. Middle person is A.
51	**हरि श्यामभन्दा अग्लो तर गोपालभन्दा होचो छ। राम गोपालभन्दा अग्लो छ भने सबैभन्दा अग्लो को हो?** Hari is taller than Shyam, but shorter than Gopal. Ram is taller than Gopal. Who is the tallest?	**राम (Ram)**	क्रम: Ram > Gopal > Hari > Shyam। Order: Ram > Gopal > Hari > Shyam.

tulasinepali.com.np

#	प्रश्न (नेपाली / English)	उत्तर (Ans)	सर्टकट विधि तथा समाधान (Shortcut & Solution)
52	**६० जनाको कक्षामा केटी केटाभन्दा दोब्बर छन्। कमल माथिबाट १७औँ छ र ऊभन्दा अगाडि ९ केटी छन् भने ऊपछाडि कति केटा छन्?** In a class of 60 where girls are twice boys, Kamal ranked 17th from top. If 9 girls are ahead of him, how many boys are after him?	**12**	केटा = 20, केटी = 40। कमलअगाडि 16 जना (9 केटी + 7 केटा)। कमल ८औँ केटा भएकाले पछाडि = 20 − 8 = 12। Boys = 20, Girls = 40. Ahead of Kamal = 16 (9 girls + 7 boys). Boys after him = 20 − 8 = 12.
53	**६ जना वृत्तमा केन्द्रतिर फर्केर बसेका छन्। A को विपरीत B छ; C, A र D को बीचमा छ; E, B को ठिक बायाँ छ। C को विपरीत को छ?** Six persons sit in a circle facing center. A is opposite B; C is between A and D; E is immediate left of B. Who is opposite C?	**E**	६-कोणे वृत्त कोरेर राख्दा C को ठिक विपरीत E पर्छ। Plot on a 6-spoke circle; E sits directly across from C.
54	**बायाँबाट ७औँ र दायाँबाट ८औँ स्थान एउटै व्यक्ति परे लाइनमा जम्मा कति जना छन्?** If 7th from left and 8th from right are the same person, how many people are in the line?	**14**	7 + 8 − 1 = 14। 7 + 8 − 1 = 14.
55	**P, Q, R, S, T मध्ये R केवल P भन्दा गह्रौँ छ। S, Q भन्दा हलुका तर T भन्दा गह्रौँ छ भने सबैभन्दा गह्रौँ को हो?** Among P, Q, R, S, T, R is heavier than only P. S is lighter than Q and heavier than T. Who is the heaviest?	**Q**	तौल क्रम: Q > S > T > R > P। Weight order: Q > S > T > R > P.

खण्ड ६: समय, घडी तथा पात्रो (Section 6: Time, Clock & Calendar | Q. 56–65)

#	प्रश्न (नेपाली / English)	उत्तर (Ans)	सर्टकट विधि तथा समाधान (Shortcut & Solution)
56	**घडीमा ३:३० बज्दा घण्टा र मिनेट सुईबीच कति डिग्रीको कोण बन्छ?** What is the angle between the hour hand and minute hand of a clock at 3:30?	**75°**	सूत्र: |30H − 5.5M| = |30(3) − 5.5(30)| = |90 − 165| = 75°। Formula: |30H − 5.5M| = |30(3) − 5.5(30)| = |90 − 165| = 75°.
57	**घडीमा ८:२० बज्दा दुई सुईबीच कति डिग्रीको कोण बन्छ?** What is the angle between the hands of a clock at 8:20?	**130°**	|30(8) − 5.5(20)| = |240 − 110| = 130°। |30(8) − 5.5(20)| = |240 − 110| = 130°.
58	**२४ घण्टामा घडीका दुई सुई कति पटक एकआपसमा खप्टिन्छन् (coincide)?** How many times do the hands of a clock coincide (overlap) in 24 hours?	**२२ पटक (22)**	१२ घण्टामा ११ पटक खप्टिन्छन् (११–१ बीच १२:०० बजे मात्र एक पटक), त्यसैले २४ घण्टामा 11 × 2 = 22। 11 times in 12 hours (only once between 11 and 1 at 12:00), so 11 × 2 = 22.

#	प्रश्न (नेपाली / English)	उत्तर (Ans)	सर्टकट विधि तथा समाधान (Shortcut & Solution)
59	**एक दिन (२४ घण्टा) मा घडीका सुई कति पटक समकोण (90°) मा पर्छन्?** How many times are the hands of a clock at right angles (90°) in 24 hours?	**४४ पटक (44)**	१२ घण्टामा २२ पटक → २४ घण्टामा 22 × 2 = 44 पटक। 22 times in 12 hours → 22 × 2 = 44 times in 24 hours.
60	**ऐनामा घडीको समय ४:२० देखिएको छ भने वास्तविक समय कति होला?** If a clock shows 4:20 in a mirror, what is the actual time?	**7:40**	11:60 बाट घटाउनुहोस्: 11:60 − 4:20 = 7:40। Subtract from 11:60: 11:60 − 4:20 = 7:40.
61	**आज सोमबार हो भने ६१ दिनपछि हप्ताको कुन बार पर्छ?** If today is Monday, what day of the week will it be after 61 days?	**शनिबार (Saturday)**	61 ÷ 7 गर्दा शेष 5 आउँछ; सोमबार + 5 दिन = शनिबार। 61 ÷ 7 leaves remainder 5. Monday + 5 days = Saturday.
62	**१ जनवरी २०२४ सोमबार थियो भने १ जनवरी २०२५ कुन बार पऱ्यो?** If 1st January 2024 was a Monday, what day was 1st January 2025?	**बुधबार (Wednesday)**	२०२४ अधिक वर्ष (Leap year, 366 दिन = 2 विषम दिन) भएकाले सोमबार + 2 = बुधबार। 2024 is a leap year (366 days = 2 odd days). Monday + 2 = Wednesday.
63	**निम्नमध्ये कुन अधिक वर्ष (Leap Year) होइन?** **1600, 1800, 2000, 2024** Which of the following is NOT a leap year: 1600, 1800, 2000, 2024?	**1800**	शताब्दी वर्ष अधिक वर्ष हुन ४०० ले निशेष भाग जानुपर्छ; 1800 लाई 400 ले भाग जाँदैन। Century years must be divisible by 400 to be leap years; 1800 is not divisible by 400.
64	**४ र ५ बजेको बीचमा ठिक कति बजे घडीका दुवै सुई एकै ठाउँमा हुन्छन्?** At what time between 4 and 5 o'clock will the hands of a clock be together?	**4 बजेर 21 9/11 मिनेट**	(60 / 11) × H = (60 / 11) × 4 = 240 / 11 = 21 9/11 मिनेट। (60 / 11) × H = (60 / 11) × 4 = 240 / 11 = 21 9/11 minutes past 4.
65	**महिनाको ३ तारिख मंगलबार पर्छ भने सोही महिनाको २५ तारिख कुन बार पर्छ?** If the 3rd day of a month is Tuesday, what will be the 25th day of that month?	**बुधबार (Wednesday)**	(25 − 3) ÷ 7 = 22 ÷ 7 → शेष 1; मंगलबार + 1 = बुधबार। (25 − 3) ÷ 7 = 22 ÷ 7 → remainder 1. Tuesday + 1 = Wednesday.

खण्ड ७: प्रतिशत, नाफा–नोक्सान, अनुपात र औसत (Section 7: Percentage, Profit/Loss, Ratio & Average | Q. 66–80)

#	प्रश्न (नेपाली / English)	उत्तर (Ans)	सर्टकट विधि तथा समाधान (Shortcut & Solution)
66	**चिनीको मूल्य २५% ले बढ्दा खर्च यथावत राख्न खपत कति प्रतिशतले घटाउनुपर्छ?** If the price of sugar increases by 25%, by what percent must consumption be reduced so expenditure stays unchanged?	**20%**	सूत्र: [R / (100 + R)] × 100 = (25 / 125) × 100 = 20%। Formula: [R / (100 + R)] × 100 = (25 / 125) × 100 = 20%.

#	प्रश्न (नेपाली / English)	उत्तर (Ans)	सर्टकट विधि तथा समाधान (Shortcut & Solution)
67	**कुनै संख्यालाई पहिले २०% ले बढाई पछि २०% ले घटाइयो भने खुद प्रतिशत परिवर्तन कति हुन्छ?** A number is increased by 20% and then decreased by 20%. What is the net percentage change?	**4% कमी (4% loss)**	x + y + (xy / 100) = 20 − 20 − (400 / 100) = −4%। Successive change: x + y + (xy / 100) = 20 − 20 − (400 / 100) = −4%.
68	**१५ वटा वस्तुको क्रयमूल्य १२ वटा वस्तुको विक्रयमूल्यसँग बराबर छ भने नाफा प्रतिशत कति हो?** The cost price of 15 articles equals the selling price of 12 articles. Find the profit percentage.	**25%**	[(CP संख्या − SP संख्या) / SP संख्या] × 100 = (3 / 12) × 100 = 25%। [(CP count − SP count) / SP count] × 100 = (3 / 12) × 100 = 25%.
69	**दुई वस्तु प्रत्येक रु. ९९० मा बेच्दा एकमा १०% नाफा र अर्कोमा १०% नोक्सान भयो भने जम्मा नाफा वा नोक्सान % कति हो?** Two items sold at Rs. 990 each—one at 10% gain and one at 10% loss. Overall gain or loss percent?	**1% नोक्सान (1% loss)**	SP समान र नाफा % = नोक्सान % (x) हुँदा सधैँ (x / 10)^2% = (10/10)^2 = 1% नोक्सान हुन्छ। Equal SP and equal gain/loss % (x) always yields a loss of (x / 10)^2% = 1%.
70	**प्रथम ५० प्राकृतिक संख्याहरूको औसत कति हुन्छ?** What is the average of the first 50 natural numbers?	**25.5**	(n + 1) / 2 = (50 + 1) / 2 = 25.5। (n + 1) / 2 = (50 + 1) / 2 = 25.5.
71	**५ संख्याको औसत २० छ। एक संख्या हटाउँदा औसत १८ हुन्छ भने हटाइएको संख्या कुन हो?** The average of 5 numbers is 20. If one number is excluded, the average becomes 18. Find the excluded number.	**28**	(5 × 20) − (4 × 18) = 100 − 72 = 28। (5 × 20) − (4 × 18) = 100 − 72 = 28.
72	**यदि A : B = 2 : 3 र B : C = 4 : 5 भए A : B : C पत्ता लगाउनुहोस्।** If A : B = 2 : 3 and B : C = 4 : 5, find A : B : C.	**8 : 12 : 15**	उल्टो-N गुणन: (2×4) : (3×4) : (3×5) = 8 : 12 : 15। Reverse-N multiplication: (2×4) : (3×4) : (3×5) = 8 : 12 : 15.
73	**रु. १,२०० लाई A, B र C बीच 2 : 3 : 5 को अनुपातमा बाँड्दा B को भाग कति पर्छ?** Divide Rs. 1,200 among A, B, and C in the ratio 2 : 3 : 5. What is B's share?	**रु. 360**	[3 / (2 + 3 + 5)] × 1200 = (3 / 10) × 1200 = 360। [3 / (2 + 3 + 5)] × 1200 = (3 / 10) × 1200 = 360.
74	**बाबु र छोराको उमेर अनुपात 7 : 2 छ। ५ वर्षपछि अनुपात 8 : 3 हुन्छ भने छोराको हालको उमेर कति हो?** The ratio of ages of father and son is 7 : 2. After 5 years, it becomes 8 : 3. Son's present age?	**१० वर्ष (10 yrs)**	५ वर्षमा दुवैको अनुपात १ एकाइले बढेको छ (7→8, 2→3), त्यसैले 1 एकाइ = 5 वर्ष → छोरा = 2 × 5 = 10। Both ratios rise by 1 unit in 5 years, so 1 unit = 5 years → Son = 2 × 5 = 10.

#	प्रश्न (नेपाली / English)	उत्तर (Ans)	सर्टकट विधि तथा समाधान (Shortcut & Solution)
75	**कुनै साँवा साधारण ब्याजमा ८ वर्षमा दोब्बर हुन्छ भने कति वर्षमा ४ गुणा होला?** A sum of money doubles itself in 8 years at simple interest. In how many years will it become 4 times?	२४ वर्ष (24 yrs)	$T_2 / T_1 = (n_2 - 1) / (n_1 - 1) \rightarrow T_2 / 8 = (4 - 1) / (2 - 1) = 3 \rightarrow T_2 = 24$ वर्ष। $T_2 / T_1 = (n_2 - 1) / (n_1 - 1) \rightarrow T_2 / 8 = 3 / 1 \rightarrow T_2 = 24$ years.
76	**कति प्रतिशत वार्षिक चक्रीय ब्याजदरमा रु. ५,००० को मिश्रधन २ वर्षमा रु. ६,०५० हुन्छ?** At what rate percent per annum will Rs. 5,000 amount to Rs. 6,050 in 2 years at compound interest?	10%	$A / P = 6050 / 5000 = 121 / 100 = (11 / 10)^2 \rightarrow$ ब्याजदर = 1 / 10 = 10%। $A / P = 6050 / 5000 = 121 / 100 = (11 / 10)^2 \rightarrow$ rate = 1 / 10 = 10%.
77	**कुनै संख्याको ३०% बराबर १२० हुन्छ भने सो संख्याको ४५% कति हुन्छ?** If 30% of a number is 120, what is 45% of that number?	180	(120 / 30) × 45 = 4 × 45 = 180। (120 / 30) × 45 = 4 × 45 = 180.
78	**उत्तीर्ण हुन ४०% अङ्क चाहिन्छ। एक विद्यार्थीले १७८ अङ्क ल्याएर २२ अङ्कले अनुत्तीर्ण भयो भने पूर्णाङ्क कति हो?** A student needs 40% to pass. He gets 178 and fails by 22 marks. Maximum marks?	500	उत्तीर्णाङ्क = 178 + 22 = 200। 40% = 200 भए 100% = (200 / 40) × 100 = 500। Pass marks = 178 + 22 = 200. If 40% = 200, then 100% = (200 / 40) × 100 = 500.
79	**म्याट्रिक्समा छुटेको संख्या पत्ता लगाउनुहोस्: पङ्क्ति १ (4, 5, 21), पङ्क्ति २ (6, 3, 19), पङ्क्ति ३ (7, 4, ?)** Find the missing number in the matrix: Row 1 (4, 5, 21), Row 2 (6, 3, 19), Row 3 (7, 4, ?)	29	(पहिलो स्तम्भ × दोस्रो स्तम्भ) + 1 → (7 × 4) + 1 = 29। (Col 1 × Col 2) + 1 → (7 × 4) + 1 = 29.
80	**यदि $x + 1/x = 5$ भए $x^2 + 1/x^2$ को मान पत्ता लगाउनुहोस्।** If $x + 1/x = 5$, find the value of $x^2 + 1/x^2$.	23	सूत्र: $k^2 - 2 = 5^2 - 2 = 23$। Formula: $k^2 - 2 = 5^2 - 2 = 23$.

खण्ड ८: समय र काम, धारा, गति र रेल (Section 8: Time & Work, Pipes, Speed & Trains | Q. 81–90)

#	प्रश्न (नेपाली / English)	उत्तर (Ans)	सर्टकट विधि तथा समाधान (Shortcut & Solution)
81	**A ले कुनै काम १० दिनमा र B ले १५ दिनमा गर्न सक्छ भने दुवै मिलेर सो काम कति दिनमा सक्छन्?** A can do a work in 10 days and B in 15 days. In how many days will they complete it together?	६ दिन (6 days)	(A × B) / (A + B) = (10 × 15) / (10 + 15) = 150 / 25 = 6 दिन। (A × B) / (A + B) = (10 × 15) / (10 + 15) = 150 / 25 = 6 days.

#	प्रश्न (नेपाली / English)	उत्तर (Ans)	सर्टकट विधि तथा समाधान (Shortcut & Solution)
82	**A र B मिलेर कुनै काम १२ दिनमा र A एक्लैले २० दिनमा गर्छ भने B एक्लैले सो काम कति दिनमा गर्छ?** A and B together finish a job in 12 days, while A alone does it in 20 days. How long will B alone take?	**३० दिन (30 days)**	(A × B) / (A − B) = (20 × 12) / (20 − 12) = 240 / 8 = 30 दिन। (A × B) / (A − B) = (20 × 12) / (20 − 12) = 240 / 8 = 30 days.
83	**१२ जना मानिसले एउटा पर्खाल १० दिनमा बनाउँछन् भने ६ दिनमा बनाउन कति मानिस चाहिन्छ?** If 12 men can build a wall in 10 days, how many men are needed to build it in 6 days?	**२० जना (20 men)**	$M_1D_1 = M_2D_2 \rightarrow 12 \times 10 = M_2 \times 6 \rightarrow M_2 = 20$। $M_1D_1 = M_2D_2 \rightarrow 12 \times 10 = M_2 \times 6 \rightarrow M_2 = 20$.
84	**एउटा धाराले ट्याङ्की ६ घण्टामा भर्छ र प्वालले १२ घण्टामा खाली गर्छ। दुवै खुला राखे ट्याङ्की कति घण्टामा भरिन्छ?** A pipe fills a tank in 6 hours, and a leak empties it in 12 hours. If both are open, how long to fill?	**१२ घण्टा (12 hrs)**	(6 × 12) / (12 − 6) = 72 / 6 = 12 घण्टा। (6 × 12) / (12 − 6) = 72 / 6 = 12 hours.
85	**५४ कि.मि./घण्टाको गतिमा गुडिरहेको १५० मिटर लामो रेलले बिजुलीको खम्बालाई कति सेकेन्डमा पार गर्छ?** A train 150 m long running at 54 km/hr crosses an electric pole in how many seconds?	**१० सेकेन्ड (10 s)**	km/hr लाई m/s मा बदल्न 5/18 ले गुणन: 54 × (5/18) = 15 m/s। समय = 150 / 15 = 10 सेकेन्ड। Multiply by 5/18: 54 × (5/18) = 15 m/s. Time = 150 / 15 = 10 seconds.
86	**एक व्यक्ति A बाट B सम्म ४० कि.मि./घण्टामा जान्छ र ६० कि.मि./घण्टामा फर्कन्छ भने औसत गति कति हो?** A man goes from A to B at 40 km/hr and returns at 60 km/hr. What is his average speed?	**48 km/hr**	2xy / (x + y) = (2 × 40 × 60) / (40 + 60) = 4800 / 100 = 48 km/hr। 2xy / (x + y) = (2 × 40 × 60) / (40 + 60) = 4800 / 100 = 48 km/hr.
87	**डुङ्गाले बहावको दिशामा २० कि.मि. २ घण्टामा र विपरीत दिशामा १२ कि.मि. २ घण्टामा पार गर्छ भने स्थिर पानीमा डुङ्गाको गति कति हो?** A boat travels 20 km downstream in 2 hrs and 12 km upstream in 2 hrs. Speed in still water?	**8 km/hr**	बहाव दिशा = 10 km/hr, विपरीत = 6 km/hr। डुङ्गाको गति = (10 + 6) / 2 = 8 km/hr। Downstream = 10 km/hr, Upstream = 6 km/hr. Boat speed = (10 + 6) / 2 = 8 km/hr.
88	**१०० मिटर दौडमा A ले B लाई १० मिटरले र B ले C लाई १० मिटरले जित्छ भने A ले C लाई कति मिटरले जित्छ?** In a 100 m race, A beats B by 10 m and B beats C by 10 m. By how many meters does A beat C?	**१९ मिटर (19 m)**	A=100 हुँदा B=90; B=90 हुँदा C = 90 × 0.9 = 81। तसर्थ A ले C लाई 100 − 81 = 19 m ले जित्छ। When A=100, B=90; when B=90, C = 90 × 0.9 = 81. A beats C by 100 − 81 = 19 m.

#	प्रश्न (नेपाली / English)	उत्तर (Ans)	सर्टकट विधि तथा समाधान (Shortcut & Solution)
89	**A+B ले ६ दिनमा, B+C ले १० दिनमा र C+A ले १५ दिनमा काम सक्छन् भने तीनै जना मिलेर सो काम कति दिनमा सक्छन्?** A+B take 6 days, B+C take 10 days, and C+A take 15 days. Together they finish in how many days?	**६ दिन (6 days)**	LCM = 30 एकाइ। 2(A+B+C) = 5+3+2 = 10 → A+B+C = 5 एकाइ/दिन → 30 / 5 = 6 दिन। LCM = 30 units. 2(A+B+C) = 5+3+2 = 10 → A+B+C = 5 units/day → 30 / 5 = 6 days.
90	**५ वटा माकुराले ५ मिनेटमा ५ वटा झिँगा समात्छन् भने १०० वटा माकुराले १०० वटा झिँगा कति मिनेटमा समात्छन्?** If 5 spiders catch 5 flies in 5 minutes, how many minutes will 100 spiders take to catch 100 flies?	**५ मिनेट (5 min)**	$(M_1D_1)/W_1 = (M_2D_2)/W_2 \rightarrow (5\times5)/5 = (100\times T)/100 \rightarrow T = 5$ मिनेट। $(M_1D_1)/W_1 = (M_2D_2)/W_2 \rightarrow (5\times5)/5 = (100\times T)/100 \rightarrow T = 5$ minutes.

खण्ड ९: चित्र गणना, घन, पासा, भेन चित्र र तर्क (Section 9: Figures, Cubes, Dice, Venn & Logic | Q. 91–100)

#	प्रश्न (नेपाली / English)	उत्तर (Ans)	सर्टकट विधि तथा समाधान (Shortcut & Solution)
91	**एउटा त्रिभुजको शीर्ष बिन्दुबाट आधारमा ३ वटा ठाडो रेखा तान्दा (४ भाग बन्दा) जम्मा कतिवटा त्रिभुज बन्छन्?** How many triangles are in a triangle divided by 3 vertical lines from the top vertex (4 base parts)?	**10**	आधार खण्डहरू जोड्नुहोस्: 1 + 2 + 3 + 4 = 10। Sum the base segments: 1 + 2 + 3 + 4 = 10.
92	**८ × ८ को चेसबोर्डमा जम्मा कतिवटा वर्ग (Squares) हुन्छन्?** How many squares are on a standard 8 × 8 chessboard?	**204**	$[n(n+1)(2n+1)] / 6 = (8 \times 9 \times 17) / 6 = 204$। $[n(n+1)(2n+1)] / 6 = (8 \times 9 \times 17) / 6 = 204$.
93	**३ × ३ को ग्रिडमा जम्मा कतिवटा आयत (Rectangles, वर्ग सहित) हुन्छन्?** How many rectangles (including squares) are in a 3 × 3 grid?	**36**	$[n(n+1) / 2]^2 = [(3 \times 4) / 2]^2 = 6^2 = 36$। $[n(n+1) / 2]^2 = [(3 \times 4) / 2]^2 = 6^2 = 36$.
94	**४ से.मि. भुजा भएको घनको सबै सतह रातो रङ लगाई १ से.मि. का साना घन काट्दा कुनै सतह रङ नलागेका कति घन हुन्छन्?** A 4 cm cube is painted red on all faces and cut into 1 cm cubes. How many smaller cubes have NO face painted?	**8**	$(n-2)^3 = (4-2)^3 = 2^3 = 8$। $(n-2)^3 = (4-2)^3 = 2^3 = 8$.

#	प्रश्न (नेपाली / English)	उत्तर (Ans)	सर्टकट विधि तथा समाधान (Shortcut & Solution)
95	**उक्त ४ से.मि. रङ लगाइएको घन काट्दा ठिक ३ सतहमा रङ लागेका साना घन कतिवटा हुन्छन्?** In the same 4 cm painted cube above, how many smaller cubes have exactly 3 faces painted?	**8**	सधैँ घनका कुना (corners) जति नै = 8 वटा हुन्छन् (आकार जत्रोसुकै होस्)। Always equal to the number of corners of a cube = 8 (regardless of size).
96	**पासाको दुई अवस्थामा (1, 2, 3) र (3, 4, 5) देखिन्छन् भने 3 को विपरीत सतहमा कुन अङ्क छ?** Two positions of a dice show faces (1, 2, 3) and (3, 4, 5). Which number is opposite to 3?	**6**	दुवैमा साझा 3 सँग 1, 2, 4, 5 देखिएकाले नदेखिएको अङ्क 6 विपरीत हुन्छ। 3 is common and adjacent to 1, 2, 4, 5; the only missing face 6 is opposite.
97	**५० जनाको समूहमा ३० जना नेपाली, २५ जना अङ्ग्रेजी र १० जना दुवै भाषा बोल्छन् भने दुवै नबोल्ने कति छन्?** In a group of 50 people, 30 speak Nepali, 25 speak English, and 10 speak both. How many speak neither?	**5**	कम्तीमा एक भाषा = 30 + 25 − 10 = 45। दुवै नबोल्ने = 50 − 45 = 5। At least one = 30 + 25 − 10 = 45. Neither = 50 − 45 = 5.
98	**कुखुरा र गाई भएको फार्ममा जम्मा टाउको ४८ र खुट्टा १४० छन् भने गाई कतिवटा छन्?** In a farm of hens and cows, total heads = 48 and total legs = 140. How many cows are there?	**२२ गाई (22 cows)**	४-खुट्टे जनावर = (खुट्टा / 2) − टाउको = (140 / 2) − 48 = 70 − 48 = 22। 4-legged animals = (Legs / 2) − Heads = (140 / 2) − 48 = 70 − 48 = 22.
99	**बैठकमा १० जना व्यक्तिले एकअर्कासँग एक-एक पटक हात मिलाउँदा जम्मा कति पटक हात मिलाइन्छ?** 10 people at a meeting shake hands with each other once. How many total handshakes occur?	**45**	[n(n − 1)] / 2 = (10 × 9) / 2 = 45। [n(n − 1)] / 2 = (10 × 9) / 2 = 45.
100	**कथन: सबै कलम किताब हुन्। केही किताब सिसाकलम हुन्। निष्कर्ष: I. केही कलम सिसाकलम हुन्। II. केही सिसाकलम किताब हुन्। कुन सही छ?** Statements: All pens are books. Some books are pencils. Conclusions: I. Some pens are pencils. II. Some pencils are books. Which follows?	**निष्कर्ष II मात्र (Only II)**	"केही A, B हुन्" सधैँ उल्टिएर "केही B, A हुन्" (निष्कर्ष II) बन्छ; कलम र सिसाकलमको प्रत्यक्ष सम्बन्ध छैन। "Some A are B" always reverses to "Some B are A" (Conclusion II); no direct link between pens and pencils.

नोट: लोकसेवा आयोग, शिक्षक सेवा आयोग तथा बैंकिङ परीक्षाको द्रुत अभ्यासका लागि तयार पारिएको • www.tulasinepali.com.np